

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/73/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117202066
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5117202066.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej, členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a JUDr. Róberta Bebčáka, v právnej veci žalobcu: DPA HOLDING, s.r.o., so sídlom Krivá 21, 040 01 Košice, IČO: 36 210 820, zastúpeného zástupcom Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Murgašova 3, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 256 206, proti žalovanému: Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, zastúpenému zástupcom Advocatur Gémeš, Filipová & Partner AG, so sídlom Städtle 17, 9490 Vaduz, Lichtenštajnské kniežatstvo, právna forma: akciová spoločnosť, číslo zápisu: FL-0002.539.075-9, konajúca zahraničná osoba na území SR organizačnou zložkou BOOM & SMART Slovakia, so sídlom Dolná 370/6A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 53 096 428 - organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, v konaní o zaplatenie 20.861,88 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/21/2017-399 zo dňa 7. júna 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/21/2017-399 zo dňa 7. júna 2018 m e n í tak, že žalobu žalobcu o zaplatenie 20.861,88 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 20.861,88 Eur od 10.01.2017 do zaplatenia z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 20.861,88 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 20.861,88 Eur od 10.01.2017 do zaplatenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Samostatným výrokom o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania bolo rozhodnuté tak, že žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na žalobu žalobcu, jej odôvodnenie, podľa ktorého Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike pre rok 2014 (ďalej aj len „vyhláška č. 221/2013 Z.z.“), ktorou bola pre výrobcov elektriny zavedená nová platba za prístup do distribučnej sústavy uplatňovaná od 01.01.2014 (tzv. G-komponent). Žalobca zaplatil žalovanému na základe vystavených faktúr žalovaného sumu 20.861,88 Eur za prístup do distribučnej sústavy týkajúci sa zariadenia žalobcu v roku 2015 za obdobie od januára 2015 do decembra 2015, a to napriek tomu, že žalobca so žalovaným nemá uzavretú zmluvu o prístupe. Žalobca v žalobe poukázal na to, že platby bez uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny sú s poukazom na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 17/2014 z 22.06.2016 protiústavné a tak došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že žalobca je výrobcom elektriny pripojeným do distribučnej sústavy žalovaného a prevádzkovateľom zariadenia na výrobu elektriny zo slnečnej energie s názvom Fotovoltaická elektráreň Včelince. Úrad pre

reguláciu sieťových odvetví vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorou od 01.01.2014 zaviedol pre výrobcov elektriny novú platbu s názvom - platba za prístup do distribučnej sústavy“ (tzv. G-komponent), ktorú mali povinnosť uhrádzať všetci výrobcovia elektriny bez ohľadu na to, či prístup do distribučnej sústavy využívajú, alebo nie, resp. bez ohľadu na to, či uzatvorili so žalovaným zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy alebo nie. Žalobca platby za obdobie kalendárneho roku 2015, t.j. od januára 2015 do decembra 2015, celkom vo výške 20.861,88 Eur uhradil napriek tomu, že so žalovaným nemal uzatvorenú žiadnu zmluvu o prístupe.

2. Okresný súd uviedol, že podľa vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z.z. mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy žalovaného (t.j. prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy) povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj vtedy, keď žiaden prístup do distribučnej sústavy nevyužíval, resp. aj vtedy, ak neuzavrel žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny (ďalej len „zmluva o prístupe“). Dňa 22.06.2016 Ústavný súd SR Nálezom PL. ÚS 17/2014-132 vyslovil, že taká právna úprava je neústavná. Okresný súd ďalej uviedol, že podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR účinky jeho rozhodnutia o nesúlade právneho predpisu pôsobia spätne, t.j. ex tunc aj na situácie, ktoré predchádzali jeho vydaniu. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016 je poplatok za prístup do distribučnej sústavy (G-komponent), ktorý bol stanovený v rámci údajnej pôsobnosti ÚRSO vo vyhláške č. 221/2013 Z.z. a ktorý si žalovaný v zmysle ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. od žalobcu uplatňoval, protiústavný. Pokiaľ išlo o platby, ktoré boli vyberané a fakturované za obdobie ešte pred rozhodnutím Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016, okresný súd poukázal na to, že je potrebné vychádzať zo zjednocujúceho stanoviska pléna Ústavného súdu SR PLz. ÚS 1/06-4, ktoré otázku účinkov rozhodnutia ústavného súdu vyriešilo tak, že „hmotnoprávne účinky nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky nastávajú pre všetkých účastníkov konania ex tunc“.

3. Podľa okresného súdu bolo sporným posúdenie pojmu pripojenie a prístup do distribučnej sústavy, pričom zákon o energetike rozlišuje medzi pripojením a prístupom do distribučnej sústavy. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca má so žalovaným uzavretú iba zmluvu o pripojení, čo znamená, že žalovaný umožňuje žalobcovi fyzické pripojenie do distribučnej siete a zabezpečuje mu potrebnú kapacitu na pripojenie do distribučnej siete. Okresný súd poukázal na rozdielnosť pojmu pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. Aj ÚS SR rozlišuje medzi danými pojmami a konštatuje rozdiel a ich rozdielnú podstatu. Okresný súd mal za to, že je nutné rozlišovať predmet zmlúv a nemožno zmluvy zamieňať. Ak nebola dohodnutá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, nemôže žalovaný požadovať platby od žalobcu. Okresný súd dospel k záveru, že zo zmluvy o pripojení nevyplýva aj dojednanie prístupu a zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy nemožno subsumovať pod zmluvu o pripojení. Okresný súd ďalej poukázal na to, že medzi pripojením do distribučnej sústavy a prístupom do distribučnej sústavy rozlišoval aj zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike. Podľa tohto zákona sa prístupom do sústavy rozumie prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Aj predchádzajúca právna úprava vyžadovala, aby bol prístup dohodnutý v zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny.

4. Vo vzťahu k viacerým zmluvám, predloženým sporovými stranami, okresný súd uviedol, že tieto relevantný stav nepreukazujú. Okresný súd posúdil, že vo veci ide o bezdôvodné obohatenie z dôvodu neuzavretia zmluvy o prístupe, ktoré je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi. Keďže zmluva o prístupe nebola uzavretá, žalobca nebol povinný platiť. Medzi pojmami pripojenie a prístup rozlišuje aj Ústavný súd SR, a preto je potrebné rozlišovať aj predmet zmlúv a nemožno ich zamieňať, resp. subsumovať jednu pod druhú. Pokiaľ nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, nemá žalovaný nárok na platby za taký prístup. K obrane žalovaného vo vzťahu k účinkom rozhodnutia Ústavného súdu SR uviedol okresný súd, že Ústavný súd SR jednoznačne vyslovil účinky svojho rozhodnutia ex tunc, teda sa účinky vzťahujú aj na situácie, ktoré vznikli pred vydaním rozhodnutia a prednosť má princíp ústavnosti. Aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí zdôvodnil rozlíšenie pripojenia a prístupu do distribučnej sústavy tak, že pripojenie je zabezpečenie potrebnej kapacity v distribučnej sústave a fyzické pripojenie zariadenia a uzavretie zmluvy o pripojení je povinnosťou výrobcu. Žalovaný v konaní nevzniesol žiadny protinávrh či iný procesný úkon a predmetom konania bol iba návrh žalobcu a posúdenie opodstatnenosti jeho žaloby, ktorú okresný súd vyhodnotil za v celom rozsahu opodstatnenú.

5. Okresný súd v odsekoch 34., 45. odôvodnenia napadnutého rozsudku, k návrhu na dokazovanie uviedol, že nevypočul znalca ku skutočnostiam uvedeným v znaleckom posudku, pretože to považoval

za nehospodárne a neefektívne, v sporovej veci išlo o posúdenie právne a nie technické, preto aj výsluch znalca považoval za nadbytočný. Okresný súd uviedol, že predmetom sporu bola výlučne právna otázka, a to, či medzi žalobcom a žalovaným existuje obchodno-právny vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny alebo nie. Predložená technická analýza, ako ani schéma, či grafy, žiadnym spôsobom nedávajú odpoveď na túto právnu otázku. Podľa okresného súdu aj technicko-odborné posúdenie využívania kapacity bolo pre sporovú vec irelevantné, pretože podstatou bolo právne posúdenie a technické otázky a odpovede pre právne posúdenie boli irelevantné. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že bolo nepochybne preukázané, že zmluva o prístupe nebola uzavretá, nevyplývala zo zmluvy o pripojení ani zo žiadnej inej a ani nevyplýval žiadny prejav vôle zo strany žalobcu takúto zmluvu uzavrieť a ani samotný prístup do distribučnej sústavy nebol preukázaný, preto ak boli fakturované platby za prístup do distribučnej sústavy, potom vystavenie faktúr zo strany žalovaného bolo nedôvodné, a tým neboli ani opodstatnené platby zo strany žalobcu, pre ktorú skutočnosť okresný súd rozhodol o povinnosti žalovaného ich vrátiť v celom rozsahu. Nárok žalobcu okresný súd posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a žalobe žalobcu spolu s príslušenstvom, a to s úrokom z omeškania vyhovel. Žalobcovi ako úspešnej sporovej strane proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške náhrady trov konania rozhodne okresný súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

6. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej odvolacej lehote podal odvolanie žalovaný podaním zo dňa 10.07.2018 (č.l. 419 - 427 spisu). Žalovaný navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žaloba bude zamietnutá a žalobca zaviazaný na náhradu trov konania. Žalovaný ako prvé zdôraznil to, že právny vzťah medzi žalobcom v postavení výrobcu elektrickej energie a žalovaným v postavení prevádzkovateľa distribučnej sústavy bol založený za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, čo vyplýva z uzavretej zmluvy o pripojení, ktorá upravuje vzájomné práva a povinnosti žalobcu a žalovaného a z tejto je potrebné vychádzať pri posudzovaní existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy. Zmluvu o pripojení a existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je potrebné zisťovať v súlade so zákonom č. 656/2004 Z.z. o energetike. Okresný súd však túto existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, výklad práva a povinnosti výrobcu elektrickej energie, ako aj výklad jednotlivých pojmov posudzoval podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike, pričom okresný súd mal pri skúmaní existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy vychádzať zo zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a nie zo zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Ak okresný súd na daný prípad aplikoval zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a nie zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike, porušil základné právo žalovaného na súdnu ochranu garantované v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Odberateľom elektriny je osoba, ktorá odoberá elektrinu z distribučnej sústavy žalovaného (PDS) a výrobca je osoba, ktorá elektrinu do distribučnej sústavy dodáva. Okresný súd nezohľadňoval rozdielnosť postavenia žalobcu ako odberateľa a ako výrobcu, rozdiel tohto postavenia nezobral do úvahy a vyhodnotil ho v rozpore so zákonom č. 656/2004 Z.z. a tiež s platným a účinným zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike. To, že okresný súd nerozlišoval v konaní rozdielnosť právneho postavenia žalobcu voči žalovanému, rozdielnosť v postavení odberateľa elektriny a výrobcu elektriny, nesprávne rozlišoval aj samotný pojem pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike pripojením sa rozumie zabezpečenie potrebnej kapacity v sústave a fyzické pripojenie a prístupom sa rozumie právo účastníka trhu využívať poskytnutú kapacitu v sústave. Žalobca a žalovaný mali uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, čo žalovaný vyvodzoval zo zmluvy o pripojení v rámci prílohy č. 1, kde bola stanovená maximálne rezervovaná kapacita pre výrobné zariadenia žalobcu, teda kapacita, v rozsahu ktorej žalobca bol oprávnený dodávať elektrinu do distribučnej sústavy SSD, čím dochádzalo k využívaniu kapacity distribučnej sústavy. Tým, že zmluva o pripojení definuje zmluvné strany a práva a povinnosti zmluvných strán v rozsahu záväzku žalovaného zabezpečiť maximálnu rezervovanú kapacitu pre žalobcu v stanovenej výške, je možné konštatovať, že zmluva o pripojení predstavuje dojednania aj o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy, a teda zmluva o pripojení v sebe subsumuje aj zmluvu o prístupe. Žalovaný zdôraznil, že právny úkon zmluvy je potrebné posudzovať podľa jeho obsahu a nie podľa pomenovania s odkazom aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo/10/2008 zo dňa 30. júla 2009. Žalovaný zdôraznil, že so žalobcom má uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy žalovaného, podľa ktorej žalovaný fakturoval žalobcovi platbu za prístup do distribučnej sústavy žalovaného, zo strany žalobcu dochádza k využívaniu pridelennej kapacity distribučnej sústavy, a preto nie je možné prijať názor o bezdôvodnom obohatení. Žalovaný poukázal aj na Technicko-odborné posúdenie využívania kapacity distribučnej sústavy výrobcu elektriny, vypracované Českým vysokým učením technickým v Praze z decembra 2016, z ktorého vyplýva, že výrobca elektrickej energie fakticky pripojený do distribučného systému vždy využíva distribučnú

sústavu. Z technicko-odborného posúdenia vyplýva, že pri dodávke elektrickej energie do distribučnej sústavy je táto sústava využívaná, pričom ďalej sa uvádza, že kapacita sústavy je fakticky využívaná, aj keď daným prvkom nepreteká v daný okamih energia vyrobená príslušným zdrojom. Žalobca v postavení výrobcu má zabezpečený faktický prístup do distribučnej sústavy a tento prístup aj využíva. Žalovaný uviedol, že existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy potvrdzuje aj predložené technicko-odborné posúdenie.

7. Žalovaný k Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2014 uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa vôbec nevyjadril k otázke zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy v kontexte zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a rovnako tak neposudzoval a nevyjadril sa k otázke podstatných náležitostí takejto zmluvy v zmysle tohto zákona a ani neposudzoval a nevyjadril sa k otázke formy takejto zmluvy v zmysle tohto zákona. K účinkom nálezu Ústavného súdu SR žalovaný uviedol, že Ústavný súd SR opakovane judikoval, že jeho nálezy vo veci nesúladiu právnych predpisov majú účinky ex nunc, čo vyplýva z rozhodnutia sp. zn. PL. ÚS 13/98, PL. ÚS 15/08, PL. ÚS 4/09, PL. ÚS 17/08. S poukazom na Zjednocujúce stanovisko vyplýva aj to, že ak nemožno vymáhať plnenia právoplatne priznané rozhodnutím, vydaným na základe predpisu, ktorý stratil účinnosť, tak to isté sa musí zabezpečiť aj v prebiehajúcich konaniach, v ktorých sa má aplikovať norma, ktorá stratila účinnosť. Žalobca nie je v situácii, v ktorej by od neho v súdnom či v exekučnom konaní vymáhal prevádzkovateľ distribučnej sústavy platbu za prístup do distribučnej sústavy. Na žalobcu by pritom dopadalo Zjednocujúce stanovisko iba vtedy, ak by si od neho prevádzkovateľ distribučnej sústavy vymáhal platby za prístup do distribučnej sústavy na základe rozhodnutí ÚRSO vydaných na základe neúčinného ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z.. Žalovaný zvýraznil aj to, že Zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu SR sa vzťahovalo na osobitnú situáciu, na ktorú dopadalo ust. § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde. Žalovaný žiadal, aby žaloba žalobcu bola zmietnutá a žalovanému priznaná náhrada trov súdneho konania.

8. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca v podaní zo dňa 03.08.2018 (č.l. 435 - 439 spisu). Žalobca sa stotožnil so závermi okresného súdu a uviedol, že žalovaný neuvádza žiadne relevantné skutočnosti. Žalobca zvýraznil, že do dnešného dňa neuzavrel so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Žalovaný opätovne v odvolaní nerozlišuje medzi pojmi pripojenie a prístup do distribučnej sústavy. Pod pripojením je potrebné rozumieť len fyzické pripojenie zariadenia do sústavy a zabezpečenie potrebnej kapacity v sústave na pripojenie, k čomu dochádza na základe zmluvy o pripojení, ktorú výrobca elektriny uzatvára s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Jedinou podmienkou na dodávku elektriny je riadne pripojenie do sústavy. Výrobca elektriny nevyužíva distribučnú sústavu a ani ju využívať nepotrebuje. Prístupom sa rozumie prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, ktorou sa prevádzkovateľ distribučnej sústavy zaväzuje rezervovať dohodnutú distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity, vrátane služieb spojených s používaním prenosovej sústavy a účastník trhu s elektrinou sa zaväzuje zaplatiť cenu za poskytnutie distribučných a súvisiacich služieb. Žalobca so žalovaným má uzavretú len zmluvu o pripojení za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z., ktorej predmetom je výlučne zabezpečiť a umožniť pripojenie zariadenia odberateľa do distribučnej sústavy. Podľa žalobcu okresný súd vychádzal zo správneho právneho predpisu. Podľa žalobcu so žalovaným neexistuje právny vzťah, ktorý by zodpovedal definícii zmluvy o prístupe, a to či už podľa zákona č. 656/2004 Z.z. alebo podľa zákona č. 251/2012 Z.z. a žalobca ani neprejavil vôľu uzavrieť takúto zmluvu so žalovaným. Zmluva o pripojení a zmluva o prístupe do distribučnej regionálnej sústavy sú dva typy zmlúv, ktoré sú odlišné. Povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platby za prístup do distribučnej sústavy vzniká výhradne len na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy a takúto zmluvu žalobca so žalovaným uzavretú nemal. Pokiaľ ide o účinky nálezu Ústavného súdu SR, tak podľa žalobcu je potrebné dať prednosť princípu ústavnosti, t.j. účinky sú ex tunc, k čomu sa priklonilo aj plénum Ústavného súdu SR vo výroku svojho uznesenia - zjednocujúceho stanoviska sp. zn. PLz. ÚS 1/06. V právnom štáte podľa žalobcu je nevyhnutné, aby v prípade neústavného zásahu došlo k spravodlivej náhrade poškodeného, ktorým je v danom prípade žalobca. Žalobca navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť s priznaním trov odvolacieho konania.

9. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v podaní zo dňa 11.09.2018 prostredníctvom právneho zástupcu v zmysle č.l. 472-492 spisu. V podstatnosti tohto podania žalovaný zotrval na odvolacích

dôvodoch. Poukázal na Pravidlá trhu s elektrinou. Ďalej žalovaný poukázal aj na Prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s. zo dňa 27.06.2017. Žalovaný poukázal na to, že žalobcovi aj naďalej je pridelená maximálna rezervovaná kapacita distribučnej sústavy, tak je zrejmé, že žalobca pridelenú maximálnu rezervovanú kapacitu distribučnej sústavy využíva, má prístup do distribučnej sústavy a tento prístup mu vyplýva z platne uzavretej zmluvy. Vo vzťahu k účinkom Nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014 žalovaný poukázal aj na stanovisko katedry ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, z ktorého vyplýva, že aj ustálená judikatúra Ústavného súdu SR konštantne priznáva účinky nálezov Ústavného súdu SR „ex nunc“. Žalovaný preto zotrval na zmene napadnutého rozsudku okresného súdu a na zamietnutí žaloby.

10. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca v podaní zo dňa 24.09.2018 (č.l. 505 - 510 spisu). Žalobca zotrval na vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu. Žalovaný opakovane tvrdí, že medzi žalobcom a žalovaným má byť údajne uzavretá tzv. „zmluva o prístupe k sústave“, ktorá podľa názoru žalovaného je „subsumovaná v zmluve o pripojení“ a na základe tohto žalovaný má za to, že bol oprávnený fakturovať žalobcovi platbu za prístup do distribučnej sústavy. Žalobca zvýraznil to, že povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platby za prístup do distribučnej sústavy vzniká výhradne na základe uzavretej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy podľa § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b) a § 2 ods. 2 písm. a) bod 12. zákona o energetike č. 251/2012 Z.z.. Prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo využívať distribučnú sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity. Pripojením do sústavy sa rozumie zabezpečenie potrebnej kapacity na pripojenie v sústave a fyzické pripojenie elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia do sústavy. Žalobca zdôraznil, že so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy nemá uzavretú žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny. Žalobca ani po právnej ani po faktickej stránke neuskutočňuje prepravu elektriny distribučnou sústavou, a teda ani nepotrebuje a nevyužíva prístup do distribučnej sústavy. Jedinou podmienkou na dodávku elektriny je riadne pripojenie do sústavy. Žalobca ako výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov energie nikdy neprejavil vôľu a ani nemal v úmysle uzavrieť so žalovaným žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy tak, ako to vykladá žalovaný. Žalobca zdôraznil, že hmotnoprávne účinky Nálezu Ústavného súdu SR ex tunc, a to Nálezu PL. ÚS 17/2014 zo dňa 22.06.2016 sú dané jednoznačne zjednocujúcim stanoviskom pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PLz. ÚS 1/06. Podľa žalobcu v právnom štáte je nevyhnutné, aby v prípade neústavného zásahu došlo následne k spravodlivej náprave.

11. Postupom krajského súdu, a to podaním zo dňa 09.10.2018 (č.l. 521 spisu) bolo vyjadrenie žalobcu datované dňom 24.09.2018 doručené žalovanému prostredníctvom jeho zástupcu len na vedomie, ku ktorému zaujal stanovisko žalovaný v podaní zo dňa 15.10.2018 (č.l. 528 - 531 spisu), v obsahu ktorého v podstatnosti žalovaný zotrval na doterajších svojich právnych a skutkových záveroch tak, ako ich vyjadril v odvolaní a v doručených vyjadreniach.

12. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach ustanovenia § 379, § 380 ods. 1 CSP na základe podaného odvolania žalovaného a postupom bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za aplikácie ust. § 388 CSP bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

13. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/73/2022-879 zo dňa 02.03.2023, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 14.03.2023 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, ako aj oznámením miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku krajským súdom podľa ust. § 219 ods. 3 CSP elektronickými prostriedkami zástupcovi žalovaného, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnemu vyhláseniu rozsudku krajským súdom v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

14. Primárne krajský súd k svojmu postupu a rozhodnutiu o odvolaní žalovaného bez nariadenia pojednávania poukazuje na to, čo bolo aj v súlade so závermi okresného súdu, že v odvolacom konaní sa riešila právna otázka, pre vyriešenie ktorej nebolo potrebné pred krajským súdom ako odvolacím súdom

zopakovať dokazovanie vykonané pred okresným súdom, a tým ani nariadiť na prejednanie odvolania žalovaného pojednávanie pred krajským súdom. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na závery napadnutého rozsudku okresného súdu, príkladmo v odseku 34., 45. odôvodnenia, keď okresný súd zvýraznil, že predmetom sporu je výlučne právna otázka, a to, či medzi žalobcom a žalovaným existuje obchodno-právny vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny alebo nie, keď technická analýza, schéma, či grafy nedávajú odpoveď na právnu otázku; technicko-odborné posúdenie využívania kapacity je podľa záverov okresného súdu irelevantné, pretože podstatou je právne posúdenie, ak v danom spore ide o právnu otázku, keď zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny je podľa okresného súdu jediným právnym základom pre uhrádzanie platby za prístup. Krajský súd poukazuje na ust. § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nebola splnená ani jedna v tomto zákonom ustanovení uvedených situácií, pre ktorú by bolo potrebné nariadiť pred krajským súdom pojednávanie, preto odvolací súd mal za to, že boli splnené zákonné podmienky k prejednaniu a rozhodnutiu odvolania žalovaného postupom bez nariadenia pojednávania. To, že v odvolacom konaní bola riešená len právna otázka, vyplýva aj z nižšie uvedeného uznesenia ÚS SR sp. zn. III. ÚS 167/2020 zo dňa 24. marca 2020.

15. Predmetom sporu tak v konaní pred okresným súdom, ako aj pred odvolacím súdom bolo posúdenie toho, či žalobca má nárok na zaplatenie sumy 20.861,88 Eur s príslušenstvom, ktorá suma žalobcom bola žalovanému zaplatená ako platba za prístup do distribučnej sústavy za poskytnutých tvrdení žalobcom, že ak absentovala zmluva na prístup do distribučnej sústavy, tak žalobca bez právneho dôvodu uhradil platby za prístup do distribučnej sústavy, vydania ktorých sa domáhal podanou žalobou.

16. K žalobcom uplatnenému nároku sa uvádza, že v rámci rozhodovacej činnosti krajského súdu ako odvolacieho súdu, aj v iných obdobných skutkových a právnych veciach bolo rozhodované, avšak v záujme zabezpečenia princípu právnej istoty, obsahom ktorého je, aby sa na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, t.j. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom, bolo v odvolacom konaní prerušené aj dané konanie o odvolaní žalovaného uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/172/2018-626 zo dňa 12.02.2019 (právoplatným dňa 25.2.2019) až do skončenia konania o dovolaní podanom žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.09.2018, v podaní žalovaného zo dňa 23.10.2018. K prerušeniu tohto odvolacieho konania došlo v zmysle návrhu žalovaného, pretože krajský súd s prihliadnutím na väčšie množstvo prejednávaných právnych vecí, založených na obdobnom právnom základe, ako aj skutkovom, považoval za dôvodné, aby o rozhodujúcich právnych otázkach, na ktorých stojí posúdenie v konaní uplatnených nárokov, bolo prioritne rozhodnuté najvyšším súdom ako súdom dovolacím. V dovolacom konaní bola vymedzená ako podstatná otázka týkajúca sa právneho vzťahu medzi výrobcou elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy, otázka posúdenia tohto právneho vzťahu podľa zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, resp. podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a tiež otázka aplikácie Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 ex nunc alebo ex tunc. Výsledkom dovolacieho konania bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020, z ktorého vyplynuli závery, z ktorých práve z titulu princípu právnej istoty bol povinný vychádzať aj krajský súd v danej odvolacej veci, keďže boli riešené spoločné právne otázky. Krajský súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 (ďalej aj len „uznesenie NS SR“), ktoré je rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ako dovolací súd rieši len právnu otázku, ktorá predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, a tým riešil len otázku právneho úkonu - Zmluvu o pripojení uzavretú medzi žalobcom Plachtice Power, s.r.o., IČO: 45 713 316 a dovolateľom, ktorá založila vzájomný právny vzťah medzi stranami a vznikla za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z.. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v uznesení poukázal aj na prechodné ustanovenia obsiahnuté v zákone č. 251/2012 Z.z., konkrétne ust. § 96 ods. 7 prvá veta zákona č. 251/2012 Z.z. a upriamil pozornosť na právny rámec fungovania vnútorného trhu s elektrinou, ktorý je upravený v rámci práva Európskej únie, na ktorú skutočnosť okresný súd ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nereflektovali, v ktorej súvislosti dovolací súd, a to NS SR poukázal na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (ďalej „smernica“), ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení uviedol, že „v rámci posúdenia zmluvy o pripojení, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na základe zákona č. 656/2004 Z.z., je potrebné vychádzať aj zo smernice a v rámci interpretácie právnych noriem uplatniť eurokonformný výklad“ (ods. 16. uznesenia NS SR).

17. Z odseku 16.1., 16.2. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že „žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcem elektriny za rovných (t.j. nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu bezpodmienečne vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ustanovenia § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny (t.j. žalobca) vyrábať elektrinu a dosahovať zisk z predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzavretia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností).“

18. Krajský súd ďalej poukazuje na odôvodnenie uznesenia NS SR odsek 17., 17.1., z ktorého vyplýva záver dovolacieho súdu, že súdy nižšej inštancie nesprávne aplikovali ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z., ak vyslovili, že medzi stranami sporu nebola uzatvorená zmluva o prístupe, ak jej existencia podmieňovala oprávnenie žalobcu pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou ako výrobca elektriny. Podľa Najvyššieho súdu SR zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie vyplynulo, že žalobca pôsobil a pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, a teda nepochybne pre výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy, pričom rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení, v dôsledku čoho bolo dovolanie dôvodné; k rovnakému právnomu záveru dospeli aj ďalšie senáty obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 3Obdo/18/2019, 1Obdo/13/2019, 1Obdo/18/2019, 1Obdo/25/2019, 2Obdo/9/2019. V odseku 18.2. odôvodnenia uznesenia NS SR bolo konštatované ... „Vyriešenie dovolateľom nastolenej otázky je tak relevantné pre vyriešenie tých sporov, v ktorých nebola medzi výrobcem elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy“. Z odseku 19. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že podľa názoru dovolacieho súdu nález Ústavného súdu SR na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri správnej aplikácii ustanovení § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, a preto by vyriešenie dovolacej právnej otázky ohľadne účinkov nález Ústavného súdu SR malo výlučne len akademický charakter, z ktorého dôvodu dovolací súd túto dovolaciu otázku nebol oprávnený vyriešiť. Okrem iného, z uznesenia NS SR vyplýva, že súdy nižšej inštancie sú v rámci nového konania viazané právnym názorom dovolacieho súdu.

19. Krajský súd považoval za potrebné v odôvodnení tohto svojho rozsudku vyjadriť rozhodné a podstatné závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho vo vzťahu k riešenej dovolacej otázke, keďže jej riešenie považoval za významné s ohľadom aj k zvolenému postupu, a to už spomínaného prerušenia daného odvolacieho konania až do skončenia dovolacieho konania vyvolaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.09.2018. Vzhľadom k prepojenosti predmetného odvolacieho konania s dovolacím konaním, výsledkom ktorého bolo uznesenie NS SR, potom aj krajský súd v odvolacom konaní, pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobcu s tvrdením o (ne)existencii zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a to zmluvy o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, vychádzal z právnych záverov Najvyššieho súdu SR v uznesení.

20. V ďalšom štádiu odvolacieho konania krajský súd uznesením č.k. 13Cob/79/2020-787 zo dňa 08.12.2020, právoplatným dňa 10.12.2020, odvolacie konanie v tejto veci prerušil do skončenia konania o sťažnosti podanej na Ústavný súd SR vo veci porušenia základných práv a slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20. novembra 2019, ktoré konanie

pred ústavným súdom bolo vedené pod sp. zn. Rvp 352/2020. K tomuto prerušeniu pristúpil krajský súd v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou v iných konaniach, keď vystupujúci iný žalobca prostredníctvom zvoleného zástupcu oznámil, že podáva na Ústavný súd SR sťažnosť podľa Čl. 127 Ústavy SR, a to vo veci porušenia základných práv a slobôd, práve uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2019 a vec je vedená pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. Rvp 352/2020. V zmysle tohto podania v inej veci žalobca mal za to, že táto ústavná sťažnosť je spôsobilá spochybniť právne závery dovolacieho súdu o tom, že:

- existenciu právneho titulu k platbám za prístup, ktorá bola vyhláškou č. 221/2013 Z.z. zavedená počas režimu nového zákona o energetike, je potrebné posudzovať podľa starého a neplatného zákona o energetike, t.j. zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike,
- v dôsledku uzatvorenia zmluvy o pripojení za účinnosti starého zákona o energetike medzi stranami musela vzniknúť aj „zmluva o prístupe.“ Inak povedané, podľa názoru dovolacieho súdu zmluva o pripojení, uzatvorená za účinnosti starého zákona o energetike v sebe nevyhnutne subsumuje aj „zmluvu o prístupe“,
- každý výrobca, ktorý mal záujem pôsobiť na energetickom trhu, musel mať vôľu uzatvoriť „zmluvu o prístupe“, a preto sa nemôže úspešne brániť, že takáto zmluva neexistuje, keďže takúto zmluvu bol podľa názoru dovolacieho súdu povinný uzatvoriť na základe znenia ust. § 21 ods. 2 písm. a) starého zákona o energetike,
- podľa dovolacieho súdu „zmluva o prístupe“, ktorá mala (údajne) vzniknúť na základe uzatvorenia zmluvy o pripojení, za účinnosti starého zákona o energetike, nie je v rozpore s novším zákonom o energetike. Podľa názoru dovolacieho súdu zmluvné strany nemuseli „zmluvu o prístupe“ uviesť do súladu so znením ust. § 26 ods. 5 zákona o energetike.

21. Z dôvodu obsahu podanej ústavnej sťažnosti krajský súd mal za to, že v konaní pred Ústavným súdom SR ako podstatné sa budú riešiť otázky existujúceho, resp. neexistujúceho právneho vzťahu medzi žalobcom ako výrobcom elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy v rovine posúdenia existencie, resp. neexistencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, aplikácie právnej normy, čo boli podľa názoru krajského súdu rozhodné právne otázky, ktoré krajský súd rieši aj v rámci tohto vyvolaného odvolacieho konania.

22. Krajský súd preto dané odvolacie konanie prerušil pre vyvolané konanie podanou ústavnou sťažnosťou pred Ústavným súdom SR, v rámci ktorého vyriešené otázky budú mať zásadný dopad vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu na vrátenie platieb, o ktorých žalobca tvrdí, že boli žalovanému vyplácané na základe ustanovenia vyhlášky č. 221/2013 Z.z., ohľadom ktorého ústavný súd konštatoval jeho protiústavnosť (sp. zn. ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016). Na základe uznesenia o prerušení tohto odvolacieho konania v odseku 24. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 13Cob/79/2020 zo dňa 08.12.2020, pod ktorou spisovou značkou pôvodne bolo vedené dané odvolacie konanie, krajský súd dospel k záveru, že konanie pred ústavným súdom môže zasiahnuť do daného odvolacieho konania, v ktorom sa rieši nárok na vrátenie platieb vyplatených, resp. započítaných na základe ústavným súdom konštatovaného neústavného ustanovenia vyhlášky č. 221/2013 Z.z..

23. Výsledkom konania pred Ústavným súdom SR bolo uznesenie č.k. III. ÚS 167/2022-250 zo dňa 24. marca 2022, ktorým ústavné sťažnosti boli odmietnuté. V odseku 19. odôvodnenia tohto uznesenia sa uvádza, že „...výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrarnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy len dodá - „vpustí“, vyznieva nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa napĺňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľom. Sťažovatelia nepochybne nepotrebujú energiu do sústavy len tak bez jej ďalšieho využitia vpustiť“.

24. Z odseku 20. odôvodnenia predmetného uznesenia Ústavného súdu SR vyplýva „...Najvyšší súd primárne posudzoval právny vzťah medzi žalovanou a sťažovateľmi podľa zákona č. 656/2004 Z.z., pretože zmluva o pripojení bola medzi stranami uzavretá za účinnosti tohto zákona. Jeho ustanovenia boli relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej

sústavy. Nič na tom menení ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platby za prístup, nadobudla účinnosť neskôr a žalovaná začala vyberať platbu až začiatkom roka 2014. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo to, či výrobca mal uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovanou, so záverom o tom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárny, či svojvoľný“. Ďalej v odseku 21. odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR sa uvádza, že vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovanou nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah strán založený zmluvou. To vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom Ústavného súdu SR o nesúlade časti vyhlášky. Ústavný súd mal za to, že rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa Čl. 46 ods. 1, Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, či práva podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a preto boli ústavné sťažnosti odmietnuté.

25. Následne po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako dovolacieho súdu a Ústavného súdu SR krajský súd podľa uznesenia č.k. 13Cob/73/2022-857 zo dňa 11.10.2022, právoplatného dňa 28.10.2022, rozhodol o pokračovaní v odvolacom konaní. Vzhľadom k vývoju aj iných odvolacích sporových vecí bola zo strany krajského súdu daná výzva zo dňa 11.10.2022 (č.l. 860 spisu), či žalobca trvá na podanej žalobe alebo túto berie späť. Po uplynutí poskytnutej novej lehoty a následnej výzvy krajského súdu zo dňa 17. januára 2023 (č.l. 870 spisu) žalobca prostredníctvom zástupcu vo vyjadrení zo dňa 25.01.2023 uviedol, že trvá na podanej žalobe. Žalobca zdôraznil to, že neuzavrel, ani nikdy nemal v úmysle uzavrieť so žalovaným zmluvu o prístupe, a to, či už podľa zákona č. 656/2004 Z.z. alebo podľa zákona č. 251/2012 Z.z., ktorá by žalovaného oprávňovala účtovať žalobcovi platby za prístup do distribučnej sústavy. Žalobca síce uzavrel so žalovaným zmluvu o pripojení, ktorá však nikdy nebola zmluvou o prístupe. Podľa žalobcu, so žalovaným neexistuje a nikdy neexistoval zmluvný vzťah, ktorý by zodpovedal definícii zmluvy o prístupe, a to či už podľa zákona č. 656/2004 Z.z. alebo podľa zákona č. 251/2012 Z.z.. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR žalobca považoval za arbitrárne, nepreskúmateľné a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto nemôžu slúžiť ako podklad pre rozhodovanie odvolacieho súdu v tejto veci. Žalobca navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny s priznaním trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V prípade, že by sa odvolací súd s názorom žalobcu nestotožnil a odvolaniu by vyhovel, tak žalobca navrhol, aby odvolací súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol za aplikácie ust. § 257 CSP, keďže žalobca v čase podania žaloby a uplatnenia nároku vychádzal zo známej a platnej rozhodovacej činnosti súdov, svedčiacej bezpochyby v prospech žalobcu, a to predovšetkým z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014. Ak by odvolací súd s poukazom na neskoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vydané v skutkovo a právne obdobných veciach v prospech distribučných spoločností rozhodol v danej odvolacej veci v neprospech žalobcu, tak podľa neho je namieste uplatniť ust. § 257 CSP, pretože zásadnú zmenu rozhodovacej praxe súdov žalobca považuje za situáciu, ku ktorej došlo bez zavinenia žalobcu, po podaní žaloby, čo hodnotí za výnimočný, racionálny, legitímny a akceptovateľný dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý navrhuje, ak by bolo vyhovené odvolaniu žalovaného, nepriznať žalovanému náhradu trov prvostupňového konania a ani odvolacieho konania.

26. Z dôvodu už zachovaného zákonného postupu podľa ust. § 373 ods. 3, § 374 ods. 1, 2 CSP krajský súd v záujme prehľadnosti odôvodnenia svojho rozhodnutia už nevyjadroval podania sporových strán, ktoré boli dokladané do súdneho spisu a ktoré viacmenej mali väzbu k procesným rozhodnutiam krajského súdu o prerušení odvolacieho konania tak z titulu vyvolaného dovolacieho konania pred Najvyšším súdom SR a podania ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom SR.

27. Žalobca sa žalobou voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, celkovo v sume 20.861,88 Eur z dôvodu, že zo strany žalovaného boli žalobcovi vystavené faktúry za prístup do distribučnej sústavy, týkajúce sa zariadenia žalobcu za obdobie 01/2015 až 12/2015, ktoré vystavené faktúry žalobca uhradil, pričom vychádzajúc z ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. takúto povinnosť žalobca nemal, čo vyvodzoval z toho, že so žalovaným nemal uzavretú zmluvu o prístupe. Pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy podľa žalobcu neexistoval zmluvný podklad s tým, že žalobca poukázal aj na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 zo dňa 22.06.2016. Žalobca v žalobe poukázal na jednotlivé faktúry za prístup do distribučnej sústavy za obdobie 01/2015 až 12/2015, ako aj potvrdenia o ich úhrade, čo sa stalo prílohou žaloby žalobcu. Podstata obrany žalovaného voči žalobcovmu nároku bola v tom, že platba za prístup do distribučnej sústavy bola žalobcovi účtovaná

oprávnené, pretože zmluva o pripojení, ktorá založila právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným, bola uzatvorená za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. s tým, že žalovaný poukázal na prechodné ustanovenia zákona č. 251/2012 Z.z. a vyjadrenie, že zmluva o pripojení subsumuje v sebe aj zmluvu o prístupe.

28. Nebolo sporné medzi žalobcom a žalovaným to, že bola uzavretá Zmluva o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do distribučnej sústavy, Číslo zmluvy: V28010018/2010/036 zo dňa 29.03.2010 v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike (ďalej len „Zmluva zo dňa 29.03.2010“). Spornou právnou skutočnosťou medzi zmluvnými stranami bolo, či medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o prístupe, na podklade ktorého zmluvného vzťahu vznikol právny základ pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy a v nadväznosti na vyhodnotenie uvedeného, či teda vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie alebo nie.

29. Krajský súd ako súd odvolací na základe vyriešených právnych otázok v dovolacom konaní pred Najvyšším súdom SR a v konaní pred Ústavným súdom SR, ktoré boli spoločné a podstatné aj pre danú odvolaciu vec, dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto vo vyvolanom odvolacom konaní rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu o zaplatenie 20.861,88 Eur spolu s príslušenstvom, a to úrokom z omeškania zamietol (§ 388 CSP). Bolo nesporné, že Zmluva o pripojení zo dňa 29.03.2010 bola uzavretá za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike. V zmysle ust. § 96 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike zmluvy uzatvorené podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti. Vzhľadom na uvedené prechodné ustanovenie zákona č. 251/2012 Z.z. zmluva zostala v platnosti aj po nadobudnutí jeho účinnosti 01.09.2012. Podľa Zmluvy zo dňa 29.03.2010 sa žalovaný zaviazal zabezpečiť a umožniť odberateľovi za podmienok dohodnutých v tejto zmluve pripojenie zariadenia odberateľa do distribučnej sústavy žalovaného a odberateľ sa zaviazal zaplatiť žalovanému pripojovací poplatok. Danou zmluvou bola dohodnutá aj maximálna rezervovaná kapacita.

30. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal vyhlášku č. 221/2013 Z.z., ktorou od 01.01.2014 zaviedol pre výrobcov elektrickej energie novú platbu, a to platbu za prístup do distribučnej sústavy (tzv. G-komponent). Podľa ust. § 26 ods. 23 citovanej vyhlášky mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj v prípade, ak takýto výrobca nemal s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe. Ústavný súd SR Nálezom sp. zn. PL. ÚS 17/2014 zo dňa 22.06.2014 rozhodol tak, že časť ust. § 26 ods. 23 citovanej vyhlášky je protiústavná. Ústavný súd SR konštatoval, že povinnosť výrobcu elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy môže vzniknúť len na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe.

31. Pre uplatnený žalobcov nárok bolo podstatné právne posúdenie veci, a to uzavretie Zmluvy medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 29.03.2010 za zaviazanosti už vyslovených a vyriešených právnych otázok Najvyšším súdom SR ako súdom dovolacím a Ústavným súdom SR, pre konanie ktorých v danej odvolacej veci krajský súd prerušil konanie o odvolaní žalovaného.

32. Krajský súd vo väzbe na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 poukazuje na ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s ust. § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z., ako aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Smernica priamo predpokladá a zaväzuje členské štáty zabezpečiť nediskriminačné tarify za prístup pre všetkých užívateľov distribučnej sústavy. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 odsek 16.1. odôvodnenia vyplýva, že žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcom elektriny za rovnakých (nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu, bezpodmienečne vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny, t.j. žalobca vyrábať elektrinu a dosahovať zisk k predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať

zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzatvorenia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností) (ods. 16.2. odôvodnenia predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR). Ďalej Najvyšší súd SR v odseku 16.3. odôvodnenia uznesenia sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 uvádza „...Povinnosti prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy umožniť výrobcovi elektriny pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z.) zodpovedá právo prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy požadovať od výrobcu elektriny odplatu za túto poskytnutú službu. Na tejto skutočnosti nemení nič ani zmena právnej úpravy obsiahnutá v zákone č. 251/2012 Z.z., ktorý upravuje niektoré zmluvné typy medzi subjektmi vykonávajúcimi činnosť na trhu s elektrinou odlišne od zákona č. 656/2004 Z.z.. Pokiaľ zmluva uzavretá podľa zákona č. 656/2004 Z.z. nie je v rozpore so zákonom č. 251/2012 Z.z., nebolo povinnosťou zmluvných strán uzavrieť novú zmluvu, keďže táto zostáva platná“.

33. Najvyšší súd SR ako súd dovolací mal za to, že ak žalobca pôsobil, resp. pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, tak nepochybne na výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Ďalej mal za to, že Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016 na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri aplikácii ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy.

34. Krajský súd pre posúdenie danej odvolacej veci, za rešpektovania princípu právnej istoty poukazuje aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kde boli vyslovené totožné právne závery sp. zn. 1Obdo/25/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 1Obdo/13/2019 zo dňa 05.03.2020, sp. zn. 2Obdo/9/2019 zo dňa 31.03.2019, sp. zn. 2Obdo/15/2019 zo dňa 30.04.2020, sp. zn. 1Obdo/18/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20.11.2019. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR boli podrobené aj konaniu pred Ústavným súdom SR, s výsledkom uznesenia Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 167/2020-250 zo dňa 24. marca 2020, ktorým boli ústavné sťažnosti uvedených výrobcov elektriny odmietnuté. V tomto uznesení ústavný súd v odseku 16. odôvodnenia uviedol, že všeobecné súdy boli konfrontované s množstvom žalôb výrobcov elektriny s obdobným predmetom konania, preto bolo nepochybne žiaduce, aby najvyšší súd vec hmotno-právne posúdil. Najvyšší súd v rozsahu dovolacej otázky opätovne právne posúdil právny vzťah medzi žalovaným a výrobcami elektriny, ktorý bol založený zmluvami o pripojení. Najvyšší súd hodnotil predmet činnosti a podnikania sťažovateľov ako výrobcov elektriny, či sťažovatelia ako výrobcovia elektriny z podstaty svojej podnikateľskej činnosti potrebovali prístup do distribučnej sústavy, podmienky stanovené právnou úpravou, účinnou v čase vzniku právneho vzťahu medzi stranami sporu, t.j. zákonom č. 656/2004 Z.z.. Najvyšší súd dospel k záveru, že povinnosť výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR týmto nezasiahol do skutkového stavu, nevykonal žiadne nové dôkazy, ale zistený skutkový stav právne posúdil po tom, ako vyložil právne normy obsiahnuté v zákone č. 656/2004 Z.z.. To, že toto právne posúdenie je iné ako právne posúdenie okresného súdu a krajského súdu, neznamena, že by išlo o zásah do týmito súdmi zisteného skutkového stavu veci. Išlo o právne posúdenie nepochybne prejavenej vôle zúčastnených subjektov tak, ako bola zachytená v písomne uzavretých zmluvách. V konaní nebolo sporné to, s akým obsahom boli medzi stranami uzavreté zmluvy, teda nešlo o skutkový spor. Spor bol výlučne o právnom posúdení týchto zmlúv, teda o tom, aké právne následky sa s takto uzatvorenými zmluvami, vzhľadom na právnou úpravu, spájali. Ďalej ústavný súd v odseku 19. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z.. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do

distribučnej sústavy len dodá - „vpustí“, vyznela pre ústavný súd nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa naplňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľov. Podľa ústavného súdu sťažovatelia nepochybne nepotrebujú energiu do sústavy len tak, bez jej ďalšieho využitia vpustiť.

35. V odseku 20. odôvodnenia uznesenia Ústavný súd SR uviedol, že Najvyšší súd SR určil, podľa ktorého právneho predpisu sa právny vzťah bude posudzovať, a to podľa zákona č. 656/2004 Z.z., ak zmluva o pripojení bola uzavretá za účinnosti tohto zákona, ustanovenia ktorého zákona boli relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Nič na tom nezmenila ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platby za prístup, nadobudla účinnosť neskôr. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovaným, so záverom o tom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárnym, či svojvoľným. V odseku 21. odôvodnenia uznesenia Ústavný súd SR ďalej uviedol, že vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovaným nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah založený zmluvou. To vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom ústavného súdu o nesúlade časti vyhlášky.

36. Krajský súd uvádza, že Najvyšší súd SR vydal rozhodnutia pochádzajúce z viacerých senátov najvyššieho súdu založené na rovnakom právnom názore, podľa ktorého zákon č. 656/2004 Z.z., účinný v čase uzavretia zmluvy o pripojení, podmieňoval pôsobenie výrobcu elektriny na trhu okrem iného uzatvorením zmluvy o prístupe do sústavy. Išlo o zákonnú podmienku, pričom zmluva o prístupe a o pripojení k sústave, uzatvorená podľa zákona č. 656/2004 Z.z. neodporuje neskoršej právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 251/2012 Z.z..

37. Krajský súd poukazuje na to, že prebiehali obdobné spory vyvolané výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov energie voči prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy na obdobnom skutkovom a právnom základe, ako aj daná prejednávaná odvolacia vec. Najvyšší súd SR v rozhodovacej činnosti na rozdiel od rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu dospel k záveru, že povinnosť výrobcov elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. a že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR tak odlišne právne posúdil zmluvné vzťahy medzi výrobcami elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, založené zmluvami o pripojení uzatvorenými za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z., než boli posúdené v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti okresnými súdmi a odvolacím súdom. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho v skutkovo a právne obdobných veciach sa stala tak konštantná, ustálená, čo znamená, že v tomto odvolacom konaní bol krajský súd povinný z tejto rozhodovacej činnosti vychádzať a túto aplikovať.

38. Na základe vyslovených názorov, záverov Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR odvolací súd dospel k záveru o opodstatnenosti odvolania žalovaného, a tým nesprávnosti prijatého právneho záveru okresným súdom. Krajský súd práve pre princíp právnej istoty, vyslovených právnych názorov Najvyšším súdom SR a Ústavným súdom SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola obsiahnutá, resp. bola súčasťou Zmluvy o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do distribučnej sústavy č. V28010018/2010/036, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 29.03.2010. Žalobca, ktorý pôsobil na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, nepochybne na výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Povinnosti žalovaného umožniť žalobcovi pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s ust. § 96 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z.z.), zodpovedá právo žalovaného požadovať od žalobcu odplatu za túto poskytnutú službu, a to poplatok za prístup do distribučnej sústavy. Poplatok za prístup do distribučnej sústavy preto mal zmluvný základ, nebol požadovaný žalovaným v rozpore s právnou úpravou, nebolo potrebné, aby medzi zmluvnými stranami bola uzavretá nová zmluva podľa zákona č. 251/2012 Z.z., ak bola uzavretá medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluva o prístupe a o pripojení k sústave podľa zákona č. 656/2004 Z.z.. Žalobcovi tak na základe uzavretej Zmluvy o pripojení zo dňa 29.03.2010, ktorej súčasťou bola zmluva o prístupe, vznikla povinnosť uhrádzať žalovanému aj platby za prístup do distribučnej sústavy, tzv. G-

komponent, ktorý poplatok bol fakturovaný žalovaným v súlade s ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z.. Ak žalobca bol povinný zaplatiť poplatok za prístup do distribučnej sústavy, tak nemohlo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

39. Na základe vyjadrených právnych záverov krajským súdom, ktoré vychádzali zo záverov Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR, čo viedlo k zachovaniu princípu právnej istoty, aby sa v konaní pred súdmi na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, resp. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom, došlo v odvolacom konaní k zmene napadnutého rozsudku okresného súdu a k zamietnutiu žaloby žalobcu. Krajský súd poukazuje na samotné podanie zástupcu žalobcu, ktorým apeloval na to, aby v skutkovo a právne obdobnej veci bola daná na určitú právne relevantnú otázku rovnaká odpoveď, k čomu zo strany krajského súdu ako odvolacieho súdu došlo, práve s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR tak, ako boli vyjadrované vyššie. Krajský súd dodáva, že v zmysle obsahu spisového materiálu zástupcovi žalobcu boli doručované podania žalovaného, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR, z ktorých rozhodnutí vyplývajúce právne závery boli aplikované krajským súdom na danú odvolaciu právnu vec.

40. Podľa ust. § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

41. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

43. Krajský súd v odvolacom konaní zmenil rozsudok okresného súdu a súčasne za aplikácie ust. § 396 ods. 2 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacích trov tak, že žalovaný ako úspešná sporová strana má voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

44. Žalobca prostredníctvom zástupcu na výzvu krajského súdu, či trvá na podanej žalobe alebo túto berie späť, podaním zo dňa 25.01.2023 uviedol, že trvá na podanej žalobe a v prípade neúspechu v odvolacom konaní žiadal aplikovať ust. § 257 CSP, pretože v čase podania žaloby a uplatneného nároku bolo vychádzané v tom čase z platnej a záväznej rozhodovacej činnosti, ktorá svedčila v prospech žalobcu, a to predovšetkým podľa Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014 a výnimočnosť dôvodov hodných osobitného zreteľa videl v tom, že došlo k zásadnej zmene rozhodovacej praxe súdov, ku ktorej došlo bez zavinenia žalobcu až po podaní žaloby.

45. Z vyššie citovaného znenia § 257 CSP je zrejmé, že jeho aplikácia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospieje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Nepochybne musí ísť o celkom výnimočný prípad. Zákon, a to Civilný sporový poriadok nedefinuje dôvody hodné osobitného zreteľa a je vždy ponechané na posúdenie tej - ktorej sporovej právnej veci, či takéto dôvody tu boli dané, aby mohli byť súdom aplikované ust. § 257 CSP. Vyhodnotenie existencie alebo neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa je preto ponechávané na posúdení súdu. Už na základe ustálenej súdnej praxe je zrejmé, že výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, alebo aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Aplikácia ust. § 257 CSP preto môže byť založená len na výnimočnosti okolnosti sporu alebo pomerov na strane účastníkov. Krajský súd zdôrazňuje, že aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná.

46. Žalobca dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému videl primárne v okolnostiach danej veci, teda v tom, že k zmene právneho posúdenia veci došlo v dôsledku rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR. Žalobca uviedol, že pri podaní žaloby vychádzal z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2014, z toho, že so žalovaným nemá

uzatvorenú žiadnu zmluvu o distribúcii elektriny, pričom oprávnenosť žaloby potvrdzovala prevažujúca rozhodovacia prax okresných a krajských súdov v obdobných veciach.

47. Podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

48. Podľa Čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

49. Krajský súd pri posudzovaní výnimočnosti okolností sporu vychádzal aj z vyššie uvedeného článku Ústavy Slovenskej republiky v spojení s Čl. 2 ods. 1 CSP s dôrazom na to, že žalobca dorúčením žaloby vyvolal spor, v ktorom sa domáhal svojho práva, súdnej ochrany. Svoje právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky voči žalovanému uplatnil v súlade s podmienkami o súdnej ochrane, ktoré vyplývajú z Civilného sporového poriadku. Voči nároku uplatnenému žalobcom sa žalovaný rovnako v súlade s podmienkami o súdnej ochrane v rámci prostriedkov procesnej obrany bránil námietkou jeho nedôvodnosti v priebehu celého súdneho konania, keď poukazoval aj na právne závery vyjadrené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR v obdobných sporových veciach a závery vyslovené Ústavným súdom SR v Náleze č.k. III. ÚS 257/2020-256 zo dňa 14.12.2021 a v uznesení č.k. III. ÚS 167/2022-250 zo dňa 24. marca 2022.

50. Odvolací súd v súvislosti s tvrdou výnimočnosťou v okolnostiach danej veci spočívajúcou v zmene právneho posúdenia žalobou uplatneného nároku poukazuje na základný štrukturálny princíp, ktorý sa v civilnom sporovom procese uplatňuje, t.j. zo systému dvoch strán v kontradiktórnom postavení, v ktorého rámci obe strany vystupujú ako protistrany uplatňujúce v konaní protichodné záujmy, pričom každá strana sa v medziach daných Civilným sporovým poriadkom snaží pomocou prostriedkov procesného útoku a obrany docieľiť vlastného úspechu a prehry protistrany. Teda každá zo sporových strán háji svoje práva, do ktorých iný nedôvodne zasahuje. To, či ide o dôvodný alebo nedôvodný zásah a v jeho rámci riešenie nastolenej právnej otázky, je na posúdení príslušného súdu, a to v rámci jednotlivých fáz konania, t.j. prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania. Interpretácia a aplikácia zákonov prislúcha všeobecnému súdu, s dôrazom na viazanosť nižších súdov právnym názorom dovolacieho súdu pri výklade a uplatňovaní zákonov, ktoré viedli k rozhodnutiu. Úlohou ústavného súdu, tak ako v tomto prípade, bola kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou, vo vzťahu k sťažnosťou napadnutým rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR. Pokiaľ dovolací súd na základe výkladu právnych predpisov dospel k právnemu záveru odlišnému od súdov prvej a druhej inštancie, a to, že medzi stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, ktorý výklad podľa ústavného súdu má racionálny základ, a preto námietky porušenia základných práv sťažovateľov zhodnotil ako zjavne neopodstatnené, tak uvedené samo o sebe nepredstavuje výnimočnosť okolností sporovej veci. V priebehu celého konania bol žalobca zastúpený advokátom, ktorý využíval prostriedky procesného útoku a bola zrejma a konzistentná obrana žalovaného, a preto si musel byť vedomý aj prípadného rizika neúspechu v konaní.

51. Krajský súd v týchto žalobcom tvrdých okolnostiach nevzhladol zákonné predpoklady pre použitie moderačného práva, pretože bolo len a výlučne na úvahe žalobcu, či bude v konaní pokračovať (a vystaví sa na základe právneho názoru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR prípadnému neúspechu v konaní, a tým i riziku znášania trov konania svojich i protistrany) alebo vezme žalobu späť. K prijatému záveru krajským súdom sa poukazuje primerane aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 144/2010, podľa ktorého „...„použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. V opačnom prípade nepriznanie trov súdneho konania je zásahom do práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“.

52. Krajský súd v danej veci nezistil dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by malo byť použité ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súdneho konania a ten tu nebol daný ani okolnosťami veci.

53. V zhrňujúcom závere odvolací súd uvádza, že o nároku na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania rozhodol v zmysle zásady úspechu vo veci, pokiaľ neboli zistené dôvody postupu

v zmysle ust. § 257 CSP a žalovanému ako úspešnej sporovej strane voči žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

54. Len k úplnosti dodáva odvolací súd, že rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania môže súd zasiahnuť aj do základného práva vlastníť podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť „úspešnému“ účastníkovi náhradu trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním vynaložil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.